

Vēja parki – labās prakses piemēri un iniciatīvas un mijiedarbība ar vietējo pašvaldību

*prezentācija sagatavota, balstoties uz WinWind projekta materiāliem,
tajos sniegto analīzi, secinājumiem un piemēriem*

Ivars Kudreņickis
(Fizikālās Enerģētikas institūts)

Aija Zučika
(Latvijas Vides Investīciju Fonds)

Prezentācija tika paredzēta

**Zemgales Plānošanas reģiona Enerģētikas darba grupas sanāksmē,
Jelgavā, 2020. gada 18. martā**

WinWind projekts

Projekta norises laiks

01.10.2017. – **31.03.2020.** (30 mēneši)

Projekta mērķis

Veicināt vēja enerģijas izmantošanu uz sauszemes tajās valstīs un to reģionos, kuri līdz šim ir uzskatāmi kā sauszemes vēja enerģijas izmantošanas ziņā mazattīstīti.

Projekta satvars

WinWind projekts paredz īstenot pasākumus, lai veicinātu plašu akceptējamību un atbalstu vēja enerģijas izmantošanai uz sauszemes atbilstoši vides kvalitātes un ilgtspējīgas attīstības principiem.

WinWind projektā akceptējamība tiek saprasta plašā nozīmē, tā ir:

- sociāli politiskā akceptējamība no lēmumu pieņēmēju, sabiedrības mērķgrupu, pārvaldes institūciju puses,
- **akceptējamība no pašvaldību un vietējo iedzīvotāju kopienu puses,**
- tirgus akceptējamība no investoru un patērētāju puses.

WinWind projekta partneri

Vācija:

- Berlīnes Brīvā universitāte (FUB), Vides politikas pētījumu centrs, vadošais partneris).
- SEECON INGENIEURE GmbH

Latvija

- Latvijas Vides Investīciju Fonds (LVIF)
- Fizikālās Enerģētikas institūts (FEI)

Itālija

- nacionālā jauno Tehnoloģiju, Enerģijas un Ilgtspējīgas Ekonomikas Attīstības aģentūra (ENEA),
- ECOAZIONI (ilgtspējīgas vietējās attīstības konsultāciju kompānija)

Norvēģija

- Starptautiskais klimata pētījumu centrs (CICERO),
- Norvēģijas Ūdens resursu un Enerģijas direktorāts (NVA)

Polija

- nacionālā Enerģijas Efektivitātes aģentūra (KAPE),

Spānija

- Eiropas starptautiskā pētījumu un konsultāciju kompānija ECORYS, Spānijas meitaskompānija (ECORYS ESPANA)
- Kanāriju salu Atjaunojamās Enerģijas Asociācija (ACER),

Rezultātu starptautiskā izplatīšana

- Starptautiskā padome vietējām vides iniciatīvām (ICLEI), Eiropas sekretariāts

Galvenie rezultāti,

<https://winwind-project.eu/resources/outputs/>

Projekta nozīmīgākie nodevumi

- Tehniskie un socio ekonomiskie nosacījumi ietekmējoši sauszemes vēja enerģijas attīstību (D2.1)
- Sociālo akceptu veicinošo un kavējošo faktoru taksonomija (D2.3)
- “Potenciālie risinājumi (katalogs) sociālā akcepta veicināšanai” (D.3.6)
- **Labās prakses vietējā sociālā akcepta veicināšanai**, iekļautas kopumā 30 prakses partnervalstīs, izklāsts ~4 lpp katra (D 4.1)
- **atlasītas 10 labākās prakses** un tās analizētas un novērtētas detalizēti, 10-15 lpp katra (D.4.2)
- labāko prakšu pieredzes sintēze (D.4.3)
- Ne-tehnoloģisko ietvarnosacījumu novērtējums un salīdzinājums partnervalstīs (D6.1)
- **Godīgas (*fair and acceptable*) sauszemes vēja enerģijas principi un kritēriji un rekomendācijas to ieviešanai** (D6.3)
- Politiku rekomendācijas (D6.5)

Kopsavilkuma materiāli latviešu valodā

<https://winwind-project.eu/resources/outputs/>

Faktu lapas:

- Nr1 “Izaicinājumi vēja enerģijas sociāli iekļaujošai ieviešanai”,
- Nr2 “Virzītājspēki vēja enerģijas sociāli iekļaujošai izmantošanai”
- Nr3 “Rīcību pārņemšana sociāli iekļaujošai vēja enerģijai”
- Nr.4 “Godīgas vēja enerģijas principi un kritēriji”
- **Metodiskais materiāls** “Rokasgrāmata sociāli iekļaujošai vēja enerģijai”

Vides investīciju fonda vietnē

- labākās prakses pilns tulkojums “Kopienu vēja parki Šlēsvigā-Holšteinā”
- visu pasākumu Latvijā prezentācijas

WinWind projektā sagatavotie «godīgas» (fair) vēja enerģijas principi un kritēriji

1. Pozitīva ietekme uz vietējo ekonomiku

- Vietējo uzņēmumu iesaiste
- Vietējā finansējuma iesaiste
- Sadarbība ar reģionālajiem un pašvaldību energoapgādes uzņēmumiem

2. Iedzīvotāju finansiālā līdzdalība

- Aktīvā finansiālā līdzdalība
- Pasīvā finansiālā līdzdalība

3. Iedzīvotāju un pārējo iesaistīto pušu līdzdalība procedūrās

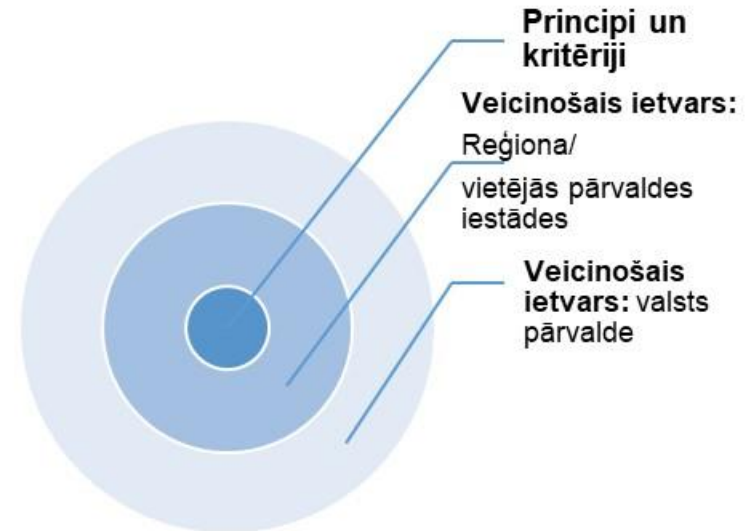
- Agrīna, pārredzama un skaidra komunikācija
- Efektīva neformālā līdzdalība

4. Ietekme uz ainavu, savvaļas dzīvi, biodaudzveidību

- Minimizēta ietekme uz ainavu
- Minimizēta ietekme uz savvaļas dabu un biodaudzveidību

5. Uzticība projekta attīstītājiem

- Orientācija uz Kopējo labumu
- Brīvprātīgie pasākumi

Pozitīva ietekme uz vietējo ekonomiku

Sub-Principi	Kritēriji
Vietējo uzņēmumu iesaiste	<ul style="list-style-type: none">• Iesaistīt <i>vietējos uzņēmumus, vietējo darbaspēku</i> un izmantot <i>vietējos materiālos</i> visos vēja parka izveides un darbības posmos – plānošana, celtniecība, ekspluatācija, tās pārtraukšana
Vietējā finansējuma iesaiste	<ul style="list-style-type: none">• Iesaistīt <i>vietējās un reģiona finanšu organizācijas</i> projekta finansēšanā (vietējās krājaizdevu asociācijas, reģionālā bankas, u.c.), ja iespējams
Sadarbība ar reģionālajiem un pašvaldību energoapgādes uzņēmumiem	<ul style="list-style-type: none">• Iesaistīt šos uzņēmumus kā vēja parka uzņēmuma akcionārus (<i>radīt iespēju piedāvāt iedzīvotājiem un pašvaldībām, kuru teritorijā atradīsies vēja parks, elektrības cenas atlaides un/vai citus energopakalpojumu piedāvājumus</i>)

Finansiālā līdzdalība

Sub-Principi	Kritēriji
Aktīvā finansiālā līdzdalība	<ul style="list-style-type: none">• Piedāvāta iespēja līdzdalībai, kā akcionāram, vēja parka uzņēmumā• Zemas akcijas cenas (nodrošināta pieejamība plašam iedzīvotāju lokam)• Iedzīvotāju atbildība ir ierobežota ar viņu veikto finanšu ieguldījumu vēja parka uzņēmumā
Pasīvā finansiālā līdzdalība	<ul style="list-style-type: none">• Zemes kopfonda iznomāšanas modeļi, kas nodrošina godīgu zemes nomas maksājumu sadali starp visiem zemes īpašniekiem, kurus ietekmē vēja parks.• Vēja parku «uzņemošā» pašvaldība gūst <u>nozīmīgu</u> ieguvumu no vēja parka veiktajiem nodokļu maksājumiem• Vēja parku «uzņemošā» pašvaldība / vietējā kopiena gūst ieguvumu no vēja parka uzņēmuma brīvprātīgi veiktajiem maksājumiem (piem., noteikts procents no parka gada ieņēmumiem tiek nodots vietējās bezpeļņas sabiedriskās organizācijas vai fonda rīcībā kopienai nozīmīgu projektu īstenošanai)• Īpaša elektrības cena/atlaide vietējiem iedzīvotājiem un citām iesaistītajām pusēm• Citi mehānismi vēja parka ienākumu kopējai izmantošanai, piemēram, kompensācijas pasākumi, vēja parka tieši veikti vietējās infrastruktūras izveides/uzlabošanas projekti

Brandenburgas federālā zeme: Likums par īpašās nodevas maksājumu pašvaldībām

- pieņemts 2019.gada jūnijā,
- jaunajiem projektiem ir jāmaksā ikgadējs maksājums tām **pašvaldībām, kuru teritorija pilnībā vai daļēji atrodas 3 km attālumā no turbīnas atrašanās vietas**
- **nodeva ir 10'000 EUR gadā par katru vēja turbīnu,**
- Ja tiesības pretendēt ir vairākām pašvaldībām, maksājums tiek proporcionāli sadalīts, balstoties uz pašvaldību teritorijas daļām.
- uz šiem ieņēmumiem neattiecas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas noteikumi
- pašvaldību pienākums ir izmantot šos ieņēmumus tikai tādiem pasākumiem, kuri veicina vēja parka akceptējamību vietējā kopienā un parādot šo pasākumu finansēšanu no vēja parka maksājuma:
 - ainavas kompensācija,
 - vietējās infrastruktūras attīstība
 - atbalsts vietējiem pasākumiem, kultūras pasākumiem, sociālajiem pasākumiem, arī vietējās uzņēmējdarbības pasākumiem,
 - informācija par atjaunojamo resursu tehnoloģiju izmantošanas iespējām.

Kā risks tiek atzīts: tā kā nav izstrādāta vienota pieeja par šāda veida maksājumiem Vācijas nacionālajā līmenī, šis maksājums var mazināt jauno Brandenburgas vēja parku konkurētspēju Vācijas nacionālajās atjaunojamo resursu elektrības izsolēs

Meklenburgas-Rietumpomerānijas federālā zeme: Iedzīvotāju un pašvaldību līdzdalības likums *Bürger- und Gemeindenbeteiligungsgesetz*

- stājās spēkā 2016.gada maijā
- Projekta attīstītājiem ir jāizveido ierobežotas atbildības vēja parka uzņēmums un jāpiedāvā iegādāties daļas tajā vismaz **20%** apmērā tiem iedzīvotājiem, **kuru dzīves vieta atrodas 5 km rādiusā no turbīnas** (sistēmas no 50 metru augstuma) un kuri tajā ir dzīvojuši vismaz 3 mēnešus
- Vienas daļas maksimālā cena ir 500 EUR
- Pašvaldības var izvēlēties alternatīvu: (i) iegādāties uzņēmuma daļas, vai arī (ii) saņemt maksājumu atkarīgu no vēja parka darba stundām
- Projekta attīstītājs kā alternatīvu iedzīvotājiem var piedāvāt uzkrājumu produktu.

Iedzīvotāju izvēli lielā mērā nosaka sagaidāmie vēja parka uzņēmuma procenti un noguldījumu procenti.

- Projekta attīstītājs var piedāvāt arī speciālu elektrības cenu attiecīgajam reģionam

Likuma atbilstību šobrīd izskata Vācijas Federālā Konstitucionālā tiesa

Nīderlande: Klīmaatakkoord 2019 (Klīmata vienošanās)

- Izstrādāta plašu konsultāciju procesā, publicēta 2019.gada jūnijā
- Jaunajiem vēja un saules enerģijas projektiem vismaz 50% apmērā ir jāpieder vietējai kopienai (formāli nesaistoša prasība)
- Katrai jaunajai attīstībai ir jānotiek uz vienošanās pamata ar vietējo kopienu un pamatojoties uz plašu vietējās kopienas iesaisti plānošanas procesā

Bolle, 2019

Beļģija: vietējo pašvaldību konkursi

Pašvaldības, sludinot konkursus par vēja parku attīstību uz pašvaldībai piederošas zemes, iekļauj sociālos kritērijus:

- **Eeklo (20 MW) –**

vismaz 50% īpašumtiesības vēja parka uzņēmumā vietējiem iedzīvotājiem un pašvaldībai,

5000 EUR par turbīnu ikgadējs maksājums pašvaldības budžetā,
5000 EUR par turbīnu ikgadējs maksājums kopienas fondā.

- **Gente –**

Iedzīvotāju līdzdalības kritēriji sniedz 40% kopējā vērtējumā.

Minimālais sliekšnis iedzīvotāju līdzdalībai vēja parka projektā ir 30% .

Ekonomisko ieguvumu novirzes vietējai kopienai piemēri

- Uzņēmums - **Nelja Energia (4 Energy)** – sāka darboties Baltijas valstīs 2002.gadā (2018.g.mainīja īpašnieku)

Vietējo kopienu rīcībā tika nodots **0.32 EUR (aptuveni 1% no tirgus cenas)** par katru MWh vēja enerģiju, kas tikusi attiecīgajā gadā saražota tās teritorijā.

Nodošanas metode: Igaunijā – vietējām bezpeļņas organizācijām, Lietuvā – pašvaldību budžetā.

- **ENEL Greenpower**, Sardīnija, Sassari province, Tulas pašvaldība,
2% no vēja parka bruto ieņēmumiem, ~ 400 tūkstoši EUR gadā (12% papildus pašvaldības budžetā), 20 dažādu vietējo iniciatīvu finansēšana – gan kopienas projekti, gan individuāls atbalsts mājsaimniecībām (nekustamā īpašuma nodokļa atlaide pirmajam mājoklim, atkritumu apsaimniekošanas nodevas (daļēja) kompensācija), atbalsta maksājums daudz bērnu ģimenēm un par noteikta bērnu skaita sasniegšanu, un citi)

- **Šlēsvisgas kopienu vēja parki**

1% no ikgadējā bruto ieņēmuma tiek ieskaitīts bezpeļņas organizācijā, vietējai sabiedrībai nozīmīgu projektu īstenošanai

Vēja parka ieguldījums infrastruktūrā teritorijas izmantošanas veicināšanā

- **apmeklētāju māja** tūrisma pastaigu taku rajonā (*Møllestua apmeklētāju māja Fosenā, Bessaker kalnā vēja parka zonā*)
- **slēpošanas centrs** (kompensē potenciālo negatīvo ietekmi uz esošajām slēpošanas trasēm, *Nord-Odal pašvaldība, Hedmarka*)
- **atpūtas zonas labiekārtošana, veloceļš, tūrisma taka** (vēja parks Ziemeļfrīzlandē)
- **atbalsts platjoslas tīkla ieviešanai** (vēja parks Ziemeļfrīzlandē)
- saules PV balstīts **apgaisojums publiskās vietās, energoefektivitātes projekti** (vēja parks Ziemeļfrīzlandē)

Secinājums: *specifiski atkarībā no teritorijas īpatnībām*

- **“integrēts vēja parka vadības – izglītības centrs”**, Birkenese, tiek būvēts

izmantojot **vietējos uzņēmējus un vietējos materiālus,**

vietējo uzņēmēju darbu apjoms līdz 2 MEUR (noteikts vēja parka attīstītāja un pašvaldības līgumā)

Kopienas vēja parki Šlēsvigā-Holšteinā

2019.gada augusta vizītes secinājumi

Ditmāršenas rajons

Ditmāršenas rajons: vēja parki

- līdzīgi kā Ziemeļfrīzlandes rajonā, Ditmāršenā ir viens no augstākajiem vēja enerģijas izmantošanas blīvumiem (uzstādītā jauda uz km²) Vācijā.
- **2018.jūlija sākumā ir uzstādītas 838 vēja turbīnas ar kopējo jaudu 1808 MW**
- **Šobrīd 3.26% no rajona administratīvās teritorijas ir rezervētas vēja parkiem.**

Jaunais reģionālā plānojuma projekts paredz to palielināt līdz 4.35%

- **Kopienas vēja parku īpatsvars – 15%**
- Tomēr Ditmāršenā kopienas vēja parku īpatsvars ir būtiski mazāks kā kaimiņu **Ziemeļfrīzlandes rajonā, kur tas ir 90%.**
- Ditmāršenā daudzi no vēja parkiem pieder ‘tradicionālajiem’ attīstītājiem un ārējiem investoriem, un tiem nav vispār vai ir tikai ierobežota saikne ar vietējo teritoriju. Vienlaikus Ditmāršenā var redzēt virkni sekmīgi darbojošos kopienas vēja parku piemēru

Neienkirhenes kopienas vēja parks

Neienkirhenes pašvaldība atrodas Ditmāršenas rajonā, aptuveni 1000 iedzīvotāju, 10 km no Ziemeļjūras krasta

- **Bürgerwindpark Neuenkirchen UG & Co. KG**
- **12 turbīnas, *Senvion SE*, 3.2 MW katra,**
- Turbīnas augstums ar rotora spārnu 150 metri (93+57)
- parks izvietots 3 telpiski atdalītās vietās,
- izvietojuma attālumi:
 - 2000 metri – ciema centrs (baznīca, brīvprātīga apņemšanās)
 - 850 metri – apdzīvotā vieta
 - 400 metri – atsevišķas dzīvojamās mājas
- darbu uzsāka 2015.gada septembrī,
- 2016.gadā tika uzbūvēta papildus turbīna (*Enercon E115*) kā jaudas atjaunošanas projekts
- Kopējās investīcijas 56.5 miljoni EUR, pašu kapitāls sedz 10% no kopējiem ieguldījumiem
- Iniciatori: vietējie zemes īpašnieki un fermeri, 7 dibinātājpartneri
- 145 komandīti-partneri (pašvaldības iedzīvotāji), iemaksa robežās 500 – 124000 EUR
- Viena ieguldītāja balsttiesības nepārsniedz 25%
- Pašvaldības ieguldījums vēja parkā uzņēmumā 20'000 EUR (maksimālais normatīvi atļautais)
- Parka pārdotajai elektrībai tiek piemērots *feed-in-tariff* princips
- Bruto ieņēmumi aptuveni 10 miljoni EUR

Netiešā finanšu līdzdalība

- vēja turbīnu uzstādīšanai pieejamās zemes kopfonda iznomāšanas modelis,
- vēja parka ziedojumi vietējās kopienas fondam
- vēja parka kā uzņēmējdarbības veida nodokļa maksājums pašvaldības budžetā,
- vēja parka maksājumi par ainavai/dabai nodarīto kaitējumu (tiek izmantoti vietējās kopienas teritorijā)

Vēja turbīnu uzstādīšanai pieejamās zemes kopfonda iznomāšanas modelis

- kompensāciju par zemes izmantošanu saņem **34 zemes īpašnieki**, kuru zemes atrodas vēja turbīnu uzstādīšanai atļautajā zonā, **kopumā 700 hektāri** (konkrētu īpašnieku *platības ir robežās no 0.5 ha līdz 133 ha*),
Būtiski: vēja enerģijas zonas ir ļoti precīzi iezīmētas kartē. Minētās 12 turbīnas ir izvietotas 3 telpiski atdalītās vēja enerģijas zonas
- kompensācijas apjoms ir **5% no ikgadējā saņemtā maksājuma par tīklā nodoto elektrību**
Komentārs: šie un vēlāk citos slaidos sniegtie konkrētie skaitļi ir jāvērtē pēc tā, ka parks saņem par elektrību feed-in-tariff maksājumu. Tomēr svarīgs ir princips !
- kompensācija tiek sadalīta 3 grupās:

pēc zemes platības (700 ha)	– 70%
pēc turbīnām (12 turbīnas)	- 20%
pēc vēja parkiem nepieciešamajiem ceļiem, stāvvietām (5.8 ha)	- 10%
- **vienreizēja kompensācija** par apakšzemes kabeļu ievietošanu, atbilstoši aizskartajai zemes platībai par m² (+ citu izdevumu kā neiegūtās ražas kompensācija, ja tādi ir)

Netiešā finanšu līdzdalība

1% no ikgadējā saņemtā maksājuma par tīklā nodoto elektrību tiek ziedots vietējās kopienas fondā

Starp realizētajiem projektiem var atzīmēt:

- autobusu iegāde (bürgerbusse),
- datortehnikas aprīkojums skolai,
- kopienas centrs,
- sporta laukums, un citus

Tiešie ieguvumi pašvaldībai

Vēja parka kā uzņēmējdarbības nodokļa maksājums pašvaldības budžetā

Pateicoties šim maksājumam pašvaldības budžeta ieņēmumi ir pieauguši par aptuveni 400 tūkstoši EUR gadā (2017)

Princips.

- Par vēja turbīnu darbību ir jāmaksā uzņēmējdarbības nodoklis, ko saņem vietējā pašvaldība (*Gewerbesteuer*).
- Kopš 2009. gada vēja parku projektiem piemēro principu, saskaņā ar kuru ne mazāk kā 70 % no šī nodokļa ieņēmumiem ieskaitāmi tās pašvaldības budžetā, kurā turbīnas ir uzstādītas, bet nodokļa atlikusī daļa iemaksājama tai pašvaldībai, kurā attiecīgais uzņēmums ir reģistrēts.
- Pašvaldības var vienoties ar vēja parka uzņēmumu par lielākas nodokļa daļas atvēlēšanu tai pašvaldībai, kuras teritorijā ir uzstādītas turbīnas.
- Kopienų vēja parku uzņēmumi parasti ir reģistrēti attiecīgo projektu atrašanās vietās. Tas nozīmē, ka 100 % no šī nodokļa ieņēmumiem nonāk tās pašvaldības budžetā, kurā turbīnas ir uzstādītas.

Süderdeich kopienas vēja parks

- **Bürgerwindpark Süderdeich GmbH & Co. KG,**
- vēja parks darbu uzsāka 2016.gada martā
- **3 turbīnas, 2.35 MW, Enercon E92, kopā 7.05 MW**
- turbīnas augstums ar rotora spārnu 131 metrs (92+497)
- izvietojanas attālumi:
 - 800 metri – apdzīvotā vieta
 - 400 metri – atsevišķa dzīvojamās māja
- gadā saražotā elektrība aptuveni 18 miljoni kWh
- investīcijas 8.8 miljoni EUR
- pašu kapitāls 712 tūkstoši EUR
- iniciators: pašvaldības dome, mērs
- **4 dibinātājpartneri**
- 45 komandīti –partneri (iedzīvotāji, daļas 10-100 tūkstoši EUR)
- gada ieņēmumi par tīklā nodoto elektrību (2018): 1.37 miljoni EUR
- uzņēmējdarbības nodokļa maksājums pašvaldības budžetā (2018) – 0.11 miljoni EUR,
- **1% no ieņēmumiem tiek pārskaitīti vietējam fondam ‘Children of the Wind’ (ap 15 tūkstoši EUR gadā)**

www.buergerwindpark.suederdeich.de

Bezpeļņas Nodibinājums

Kinder des Windes

(Children of the Wind)

- Izveidots 2012.gadā *Wesselburen* pašvaldībā (kaimiņos *Neienkirhenei*) - *Stiftung "Kinder des Windes" Wesselburen und Umland*).
- Fondu izveidoja vietējo kopienu vēja parku operatori
- Pamataktīvi sastāda 100 tūkstoši EUR
- Fonds saņem ikgadējos vēja parku uzņēmumu ziedojumus, kurus papildina citu uzņēmumu un privātpresonu ziedojumi
- Fonds atbalsta īpaši jauniešu un izglītības projektus, kā arī geriatrijas centru

Vēja enerģijas izmantošanas zonu plānojuma atbildība Šlēsvigā-Holšteinā

- **federālās zemes līmeņa telpiskās plānošanas iestāde un reģionālā līmeņa plānošanas iestādes** - atbildīgas par vēja enerģijas izmantošanai piemēroto zonu noteikšanu reģionālajos plānos. Vēja enerģijas izmantošanas zonu noteikšana pamatojas uz **objektīviem kritērijiem**.

Būtiski: Pašvaldības atbalsts ir tikai viens no kritērijiem Šlēsvigas-Holšteinas zemes situācijā.

- **rajonu administrācijas** - atbildīgas par neformālo vēja enerģijas koncepciju izstrādi (priekšlikumi), sniedz atbalstu reģionālo plānu izstrādāšanā, kuros iezīmētas vēja enerģijas izmantošanai piemērotās zonas;

Vēja enerģijas izmantošanas zonu noteikšanas rezultāti federālās zemes līmenī

37,4 % - pieejams pēc normatīvajos aktos
noteikto aizliegumu ievērošanas

5,2 % - pieejams pēc plānošanas
ierobežojumu izvērtēšanas
(izsvītrotas teritorijas, kurās vēja
enerģijas izmantošana nebūtu
vēlama)

1,98 % - noteikts,
ņemot vērā teritoriju
individuālo pārbaudi

Ekonomiskā ietekme

- **ietekme uz vietējo ekonomiku** (piem., tūrisms, lauksaimniecība, ceļu tīkls, darba vietas),
- **ietekme uz indivīda ekonomisko situāciju** (piem., elektrības cena, bonusa maksājumi mājsaimniecībām, zemes nomas maksājums)
- **ekonomisko ieguvumu novirze un sadalījums vietējās kopienas starpā,**
- **vietējo iedzīvotāju kā īpašnieku līdzdalības pakāpe vēja parkā**

Vai:

- **iespēja realizēt kopienai sociāli nozīmīgus projektus ietekmētu mūsu attieksmi?**
- **iespēja saņemt ieguvumus individuālā līmenī ietekmētu mūsu attieksmi?**

Nodrošināta līdzdalība procesos

Sub-Princips	Kritēriji
Agrīna un pārredzama komunikācija	<p><i>Vēja parka attīstītājiem:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Informēt</i> pašvaldības Domi pēc iespējas agrīni, pirms zemes rezervācijas pasākumu uzsākšanas• <i>Izveidot</i> Sabiedrības Iesaistes stratēģiju un Rīcības plānu, lai iesaistītu iedzīvotājus un ieinteresētās puses• <i>Sniegt</i> regulāru informāciju par projektu un tā īstenošanas gaitu pašvaldībai un iedzīvotājiem• <i>Izmantot reālistisku modelēšanu, vizualizāciju un arī piedāvāt vizītes citos pastāvošos vēja parkos</i>• <i>Atvēlēt</i> adekvātus resursus komunikācijai ar vēja parku «uzņemošo» pašvaldību un iedzīvotājiem,• <i>Sagatavot un publiskot Vietējās Socio-Ekonomiskās Ietekmes Novērtējumu</i>

Nodrošināta līdzdalība procesos

Sub-Princips	Kritēriji
Efektīva neformālā līdzdalība	<ul style="list-style-type: none">• Nodrošināt iespēju iedzīvotājiem agrīnai līdzdalībai vēja parka plānošanas un atļauju piešķiršanas procesos• Organizēt kopienas līdzdalību visos vēja parka izveides un darbības posmos, no plānošanas līdz pat ekspluatācijas pārtraukšanai• Izveidot atbilstošas formas vietējās kopienas līdzdalībai (piemēram, Kopīgā darba grupa – vēja parka attīstītājs, pašvaldības administrācija, vietējo iedzīvotāju un pušu pārstāvji; Konsultatīvā Padome)• Izveidot tādas procedūras, kuras nodrošina nepārtrauktu vēja parka attīstītāja – kopienas dialogu un izvairīties no vienvirziena informācijas nodošanas• Nodrošināt tādi jēgpilnu vietējās kopienas iesaisti, kura pārsniedz normatīvi noteiktās konsultāciju prasības. Vietējai sabiedrībai ir jābūt reālai iespējai ietekmēt projekta tehnisko dizainu.

Godīgs un caurspīdīgs vēja parka plānošanas process

Iedzīvotāju iesaiste plānošanas procesā jau no paša sākuma, piedāvājot iespēju kopīgi risināt tādus aktuālus jautājumus kā:

- turbīnu novietošanas vietas,
- turbīnu tehnoloģiskais modelis (zemāka trokšņa turbīnas)
- turbīnu un visa parka dizains un vizuālais modelis,
- iekšējo ceļu plānojums (parkam-vietējiem uzņēmumiem-iedzīvotājiem izdevīgs risinājums)

u.c

- Īpaša uzmanība parka darbībai noteikto prasību izpildes procedūrām

Vai caurspīdīgs plānošanas process ietekmētu mūsu attieksmi?

Ietekme uz ainavu, savvaļas dabu un biodaudzveidību

Sub-Principis	Kritēriji
Minimizēt ietekmes uz ainavu	<p><i>Vēja parka attīstītājam</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Īstenot pasākumus</i>, lai samazinātu vēja parka ietekmi uz ainavu, ja tas nav noteikts nacionālajos tiesību aktos. Priekšroka jādod ietekmes samazināšanai vēja parka atrašanās vietā, salīdzinot ar kompensējošiem pasākumiem citviet• <i>Nodrošināt izmantotās zemes atjaunošanu</i>• <i>Cik iespējams, samazināt vēja turbīnu radītā trokšņa emisijas</i> un izvairīties no papildus satiksmes kustības radīšanas• <i>Minimizēt</i> ietekmi uz ainavu, veicot esošo <i>vēja parku jaudu atjaunošanu</i>• Izmantot vēja turbīnu novietošanai jau esošās vēja enerģijas izmantošanas zonas (koncentrācijas princips)• <i>Izmantot</i> vēja turbīnu novietošanai degradētās teritorijas

Ietekme uz ainavu, savvaļas dabu un biodaudzveidību

Sub-Princips	Kritēriji
Minimizēt ietekmi uz savvaļas dabu un biodaudzveidību	<ul style="list-style-type: none">• <i>Iesaistīt vides NVO</i> plānošanas procesā cik iespējams agri• <i>Samazināt</i> ietekmes, (1) izmantojot state-of-art tehnoloģijas, un (2) labvēlīgu turbīnu ekspluatācijas procesu (piem, izslēgšana konkrētos nosacījumos)• <i>Respektēt</i> buferzones ap aizsargājamām teritorijām, izvairīties no turbīnu novietošanas tādās aizsargājamās teritorijās, kurām ir zemāks aizsardzības statuss.• <i>Samazināt vēja parku blīvumu</i>, lai samazinātu sadursmes ar putniem un sikspārņiem,• Dot priekšroku kompensācijas pasākumiem vēja parka teritorijā/ tiešā tuvumā

Videi nodarītā kaitējuma kompensācija: Neunkirhenes vēja parka piemērs

	Kompensācijas apjoms gadā
Ainavas vizuālā attēla pasliktināšana	630 tūkstoši EUR
Dabai nodarītā kaitējuma kompensācija	408 tūkstoši EUR
KOPĀ	1038 tūkstoši EUR (86.5 tūkstoši EUR par katru turbīnu)

Ainavas attēla kaitējums tiek novērtēts visiem būvniecības projektiem atbilstoši noteiktām formulām

Iespēja izmantot šīs kompensācijas vietējā teritorijā

- Ainavas kompensācijas maksājumus saņem Ditmāršenas rajona dabas aizsardzības fonds,
- Dabas kaitējuma kompensācija tiek (šobrīd) izmantota meliorācijas kanāla celtniecībā

Uzticība projekta attīstītājiem

Sub-Principi	Kritēriji
Orientācija uz kopējo labumu	<ul style="list-style-type: none">• Novērtēt nopietni vietējo iedzīvotāju un citu pušu bažas un iebildumus• Sniegt publisku ziņojumu par konkrētajiem ieguvumiem, kurus saņem vietējā kopiena, par saņemtajām sūdzībām un iebildumiem
Brīvprātīgie pasākumi	<ul style="list-style-type: none">• Īstenot tādus brīvprātīgos pasākumus, kuri pārsniedz tiesiskajos aktos noteiktās obligātās minimālās prasības, piemēram,<ul style="list-style-type: none">➤ brīvprātīgi turbīnu novietošanas attālumi,➤ brīvprātīga letekmes uz vidi novērtējuma procedūra,➤ brīvprātīgs (vietējās) socio-ekonomiskās ietekmes novērtējums, un citi• Kur tas iespējams, vēja parka attīstītājam pievienoties «godīga vēja parka attīstītāja» kvalitātes zīmei

Paldies par uzmanību !

winwind-project.eu

info-winwind@PolSoz.FU-Berlin.de

 @winwind_eu

 WinWind Project

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement no 764717. The sole responsibility for the content of this presentation lies with its author and in no way reflects the views of the European Union.